

O VIZIUNE HOLISTĂ ASUPRA ZONELOR PROTEJATE DIRECT DEPENDENTE DE APĂ

Andreia PETCU, Ramona CURELEA

Administrația Națională "Apele Române", str. Edgar Quinet, nr. 6, sector 1, București, e-mail : andreia.petcu@rowater.ro;
ramona.curelea@rowater.ro

A HOLISTIC VISION ON WATER RELATED PROTECTED AREAS

Abstract: As required by Water Framework Directive, at national level are identified and mapping: areas designated for the abstraction of water intended for human consumption, areas designated for the protection of economically significant aquatic species, areas designated for the protection of habitats or species where the maintenance or improvement of the status of water is an important factor in their protection, areas designated as vulnerable zones and areas designated as sensitive areas and bodies of water designated as recreational waters. The summary of the register required is part of the river basin management plan and includes maps indicating the location of each protected area and a description of the Community, national or local legislation under which they have been designated. Implementation of specific European directives will contribute to implementation of the Water Framework Directive, but to set each targets we must regard to each one targets.

Keywords: protected area, water framework directive, management plan

1. Introducere

Directiva Cadru pentru Apă are ca scop principal atingerea stării bune a apelor până în anul 2015. Implementarea acestei directive presupune o abordare holistă și implicarea permanentă a stakeholder-ilor. Zonele protejate reprezintă areale de pe teritoriul fiecărui bazin/spațiu hidrografic care au fost desemnate pe baza cerințelor Directivei Cadru pentru Apă (Anexa IV) având în vedere și prevederile directivelor privind:

- calitatea cerută apelor de suprafață destinate prelevării de apă potabilă (Directiva 75/440/CEE);
- calitatea apei destinate consumului uman (Directiva 98/83/CE);
- calitatea apelor dulci care necesită protejare sau îmbunătățire pentru a permite viața piscicolă (Directiva 2006/44/CE);
- calitatea apelor pentru moluște (Directiva 2006/113/CE);
- conservarea păsărilor sălbatice (Directiva 79/409/CEE);
- conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (Directiva 92/43/CEE);
- protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole (Directiva 91/676/CEE);
- epurarea apelor uzate urbane (Directiva 91/271/CEE);
- gestionarea calității apei pentru înbăiere (Directiva 2006/7/CE).

Registrul zonelor protejate a fost întocmit de către specialiști din cadrul Departamentului Planuri de Management al Administrației Naționale „Apele Române” și din cadrul Compartimentelor Plan de Management Bazinal aparținând direcțiilor de apă utilizând date din perioada 2007 - 2009. Sinteza națională s-a realizat pe baza Registrelor Zonelor Protejate elaborate la nivelul direcțiilor de apă. La nivelul bazinelor/spațiilor hidrografice pentru fiecare tip de zonă protejată a fost realizată câte o caracterizare generală, au fost întocmite tabele și figuri cu elementele definitorii, precum și fișe de caracterizare, acolo unde a fost cazul. Sinteza națională prezintă evoluția situației zonelor protejate de la realizarea primului registru în anul 2005 până la realizarea celui din anul 2009.

2. Zone de protecție pentru captările de apă destinate potabilizării

Pentru captările de apă destinate potabilizării sunt identificate zone de protecție a corpurilor de apă utilizate pentru captarea apei potabile destinate consumului uman. În funcție de gradul diferit de risc față de factorii de poluare, pentru fiecare captare se instituie în teren zonele de protecție sanitară care pot fi cu regim sever sau de restricție, precum și perimetrele de protecție hidrogeologică.

La nivel național, în anul 2007 au fost identificate **269** captări din surse de suprafață și **1617** de captări din surse subterane, sensibil mai multe decât în 2005 când au fost inventariate **262** captări din surse de suprafață și **1319** de captări din sursele subterane. Precizăm faptul că în anul 2007 au fost identificate **162** de captări din surse de suprafață și **1379** de captări din surse subterane care au asigurate zonele de protecție sanitară.

3. Zone pentru protecția speciilor acvatice importante din punct de vedere economic

Zonele protejate pentru specii de pești importanți din punct de vedere economic au fost stabilite după identificarea: zonelor cu *specii care au potențial economic* în vederea practicării pescuitului comercial; *speciilor importante din punct de vedere economic* (conform raportărilor Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură către Comisia Europeană) și a zonelor de protecție a resurselor acvatice vii, precum și a corpurilor de apă din care au fost realizate *capturi semnificative*.

Zone pentru protecția speciilor acvatice importante din punct de vedere economic au fost identificate pe cursul Dunării și al Prutului având o lungime totală de **1795 km**. Pe fluviul Dunărea, aproximativ 95 % din aceste zone se suprapun unor arii naturale protejate, iar pe râul Prut, aproximativ 75,5% se află în arii naturale protejate.

În condițiile specifice zonei costiere românești, s-au delimitat 4 zone marine pentru creșterea și exploatarea moluștelor aprobate prin acte de reglementare comune ale autorităților de mediu și din domeniul agricol. Suprafața zonelor marine cu specii acvatice importante din punct de vedere economică este de cca. **567 Mm²**. Aproximativ 95 % din suprafața totală a acestor zone se afla în arii naturale protejate.

4. Zone protejate pentru habitate sau specii unde îmbunătățirea stării apei este un factor important

Zonele destinate pentru protecția habitatelor și speciilor unde menținerea sau îmbunătățirea stării apei este un factor important cuprind ariile naturale protejate desemnate prin acte de reglementare la nivel comunitar, național și local și care au legătură cu corpurile de apă subterană sau de suprafață.

Actualul registru cuprinde arii naturale protejate declarate prin actele normative adoptate până la 1 ianuarie 2008 și grupate în zone destinate protecției habitatelor și speciilor unde apa este un factor important. O zonă protejată poate include mai multe tipuri de arii naturale protejate din punct de vedere al habitatelor și speciilor precum arii incluse în rețeaua Natura 2000, arii naturale protejate de nivel național și arii naturale protejate la nivel local. Pentru fiecare zonă desemnată pentru protecția habitatelor sau speciilor unde apa este un factor important s-a întocmit câte o **fișă de caracterizare a zonei protejate** care cuprinde: **numele sitului**, date de **identificare a sitului** (codul sitului la nivel european și național), **localizarea sitului** (coordonate, suprafața zonei protejate, lungimea corpurilor de apă din bazinul hidrografic respectiv, etc), **corpurile de apă cadastrate** (denumirea și codul), **desemnarea sitului** (date privind propunerea/desemnarea și confirmarea ca sit), **tipuri de habitate și specii** (evidențiindu-se cele prioritare la nivel european), **caracterizarea ariei protejate** (menționându-se clasele de habitate, tipul de proprietate a terenurilor precum și informații referitoare la existența legăturilor cu alte categorii de protecție), **activități antropice și efectele lor în aria protejată și în vecinătatea acesteia**.

La nivelul anului 2007, în România au fost identificate **358** zone pentru protecția habitatelor și speciilor unde menținerea sau îmbunătățirea stării apei este un factor important pe o suprafață totală de **4950060.72 ha** față de registrul anterior unde aceste zone aveau o suprafață de **1443726 ha**.

5. Zone vulnerabile la nitrați. Zone sensibile la nutrienți

Zonele sensibile la nutrienți sunt reprezentate de întreg teritoriul României conform Documentului de Poziție încheiat între România și Comisia Europeană (capitolul 22 – Mediu). Zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați sunt suprafețele de teren agricol ale teritoriul țării prin care se drenează scurgerile difuze în apele poluate sau expuse poluării cu nitrați din surse agricole și care contribuie la poluarea acestor ape.

La nivel național au fost identificate **42 zone vulnerabile** la poluarea cu nitrați din care fac parte **1963 localități**, iar suprafața totală aflată în zone vulnerabile la nitrați este de **137545,62 km²**, ceea ce reprezintă o creștere semnificativă în raport cu registrul precedent, când au fost identificate zone vulnerabile la nitrați din surse agricole în perimetrele a **251 localități** din România pe o suprafață de **12171,47 km²**. În zonele declarate vulnerabile la poluarea cu nitrați, activitățile agricole trebuie să se desfășoare având în vedere cerințele Codului de Bune Practici Agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole

6. Zone pentru îmbăiere

În anul 2007, Autoritatea de Sănătate Publică împreună cu Administrația Națională "Apele Române" au identificat **15** zone de îmbăiere cu **35** de sectoare localizate în apele costiere ale Mării Negre. Conform reglementărilor în vigoare, Institutul de Sănătate Publică București elaborează anual *Raportul național privind*

calitatea apelor de îmbăiere și îl transmite Ministerului Sănătății Publice și Ministerului Mediului. Raportul național privind calitatea apelor de îmbăiere este transmis anual Comisiei Europene de către Ministerul Sănătății, începând cu data aderării la Uniunea Europeană.

7. Concluzii

Implementarea Directivei Cadru Apă presupune o abordare integrată pentru realizarea managementului corpurilor de apă.

După cum se poate observa și în Figura 1, există o inter-relaționare semnificativă între diferitele categorii de zone protejate. Aceasta este cu atât mai mare cu cât zonele sensibile la nutrienți sunt reprezentate de întreg teritoriul național, zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați reprezintă cca. 58 % din acesta, iar zonele destinate pentru protecția habitatelor și speciilor, unde menținerea sau îmbunătățirea stării apei este un factor important reprezintă aproximativ 20%.

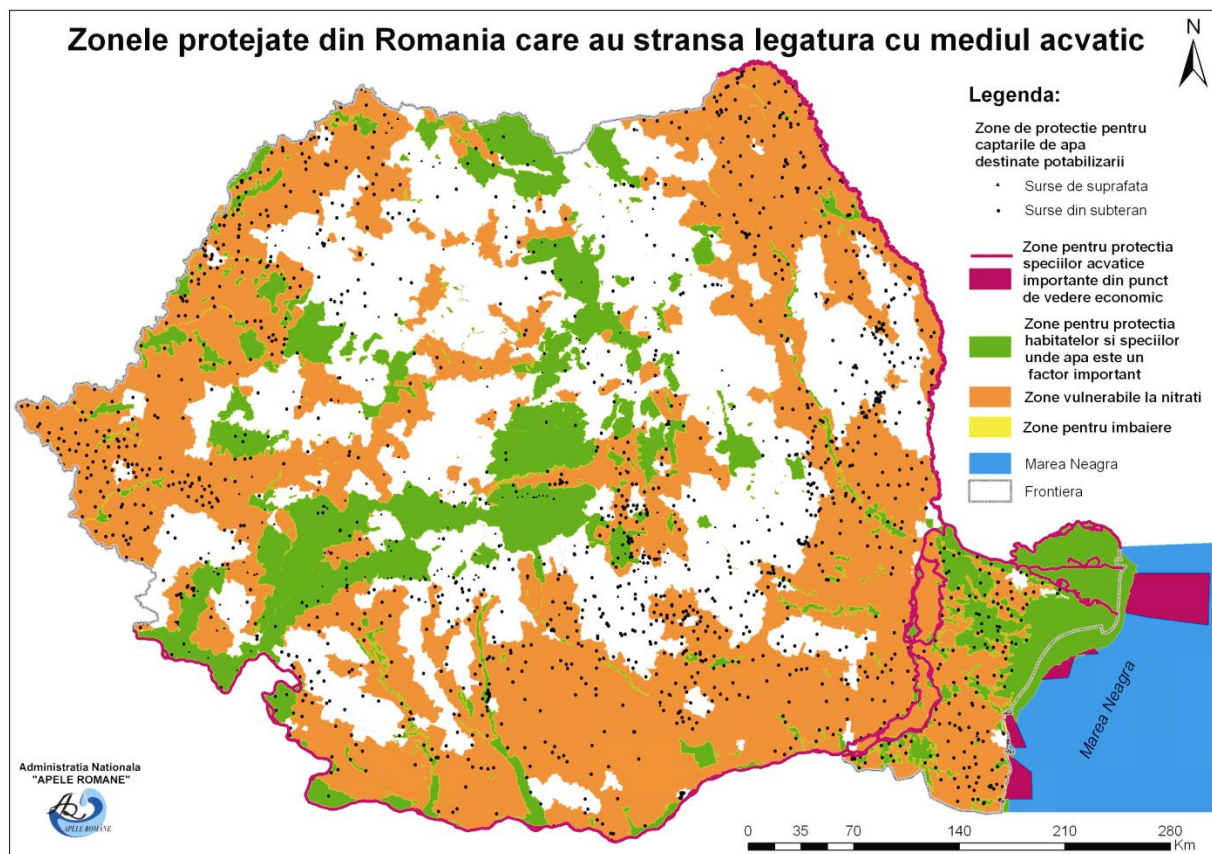


Fig. 1 Harta zonelor protejate din România care au strânsă legătură cu mediul acvatic

În același timp, zonele pentru protecția corpurilor de apă utilizate pentru captarea apei potabile destinate consumului uman sunt răspândite pe întreg teritoriul național având o densitate mai mare în zonele mai intens populate. Zonele cu specii importante din punct de vedere economic se suprapun în proporții mari cu arii naturale protejate sau cu zone pentru îmbăiere. Ținând seama de cele de mai sus și de faptul că desemnarea fiecărui tip de zonă protejată se realizează pe baza unor acte de reglementare specifice care au termene de implementare diferite și necesită măsuri de management specifice, este necesară o actualizare periodică a Registrului Zonelor Protejate.

Bibliografie

Administrația Națională „Apele Române” (2009), *Planul Național de Management – Sinteza Planurilor de Management la Nivel de Bazine/Spații Hidrografice*, București;

Administrația Națională „Apele Române” (2009), *Registrele zonelor protejate*, București;

Administrația Națională „Apele Române”, *Sinteza Calității Apelor - anii 2005, 2006, 2007, 2008*, București;

Comisia Europeană (2000), *Directiva Cadru Apă 2000/60/CE*.